

A BUDAPESTI METRÓ KELET-NYUGATI VONALA

Nagy és eredményes munka fontos állomása a budapesti metró kelet-nyugati vonala második szakaszának üzembe helyezése. Nemcsak azért jelentős esemény ez, mert fővárosunk tömegközlekedése egy befejezett metróvonallal gyarapszik, s ezáltal a budapesti utazóközönség jelentős hányada gyorsabban és kényelmesebben juthat el munkahelyére vagy más utazás céljához, hanem azért is, mert a magyar műszaki tervezés – és különösen a mélyépítés tervezése – történetében egyedülálló létesítmény öltött testet, valósult meg.

A most befejezett mérnöki tervezőmunka nagysága, a tervezőkkel szemben támasztott követelmények rendkívüli feladatot jelentettek. A metró terveinek elkészítésénél mérnökök és technikusok egész sora végzett kiemelkedő munkát. Szinte fel sem lehet mérni a ráfordított munkaórák számát, különösen nem a töprengéssel, újabb műszaki megoldások keresésével eltöltött szabadnapokat, sokszor éjszakákat.

A tervező munkája a kivitelezők keze nyomán ölt testet. A tervező rajzokban építi fel azt, amit az építők formálnak anyagba. Az új alkotás, a betonnál és fémből összeállt létesítmény a tervezők és az építők helytállását dicséri. Természetes dolog ez, a felépült metróvonal átadásakor mégis adózzunk elismeréssel a tervezőmérnökök, technikusok, rajzoló és a kivitelezésben részt vevő munkások együttesének.

Az UVATERV elődjeinek, az Állami Mélyépítéstudományi és Tervező Intézetnek, a MÉLYÉPITERV-nek és a Földalatti Vasútervező Vállalatnak feladatait vette át 1954-től. Azok közül, akik elkezdték e sokéves munkát, némelyek már nyugdíjasként, megérdemelt pihenésüket élvezik. Kapcsolatuk a metróval mégsem szakadt meg: féltő gonddal, nemcsak utasként, de az alkotó figyelmével kísérik továbbra is a létesítmény fejlődését, örömmel látják a tervek megvalósulását. Kegyelettel emlékezünk azokra a munkatársainkra, akik már nem érthették meg erőfeszítéseik eredményét, az első szerelvény végighaladását a vonalon.

Munkatársaink állami és társadalmi elismerése nem maradt el. A metró tervezői közül többen részesültek magas kormánykitüntetésben, részben már az első vonalszakasz átadása alkalmából. Úgy érezzük azonban, számukra a legnagyobb elismerést az utazó emberek elégedettsége jelenti. A metró zavartalan, gyors, korszerű működése önmagában is az alkotót dicséri.

A metró tervezői között – az UVATERV mellett, amely a nagy munka generáltervezését végezte – dicséret illeti a tervezési feladatok egy-egy részletmegoldását végző Fővárosi Mélyépítési Tervező Vállalatot, a MÁV Tervező Vállalatot, a BUVÁTI-t, valamint munkatársait. Vállalatunk nevében itt köszönöm meg kiváló munkájukat, példamutató együttműködésüket.

A metró kelet-nyugati vonalának megépítése népgazdaságunk egyik igen fontos beruházása volt. Eredményes megvalósításában a tervezők és építők mindig támaszkodhattak a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium, a Fővárosi Tanács, az Országos Tervhivatal és az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság segítségére. A főhatóságok, a beruházó, a tervezők és a kivitelezők közötti jó együttműködés – az a közös törekvés, hogy a metró mielőbb a fővárosi közlekedés szolgálatába álljon – tette lehetővé, hogy határidő előtt egy évvel megindulhasson a forgalom a teljes vonalon. A tervezők ehhez a feladatok színvonalas, gyors, rugalmas elvégzésével, a maradéktalan tervellátás biztosításával járultak hozzá.

A tervezés megindulását megkönnyítette az a támogatás, amit a szovjet metrótervezők nyújtottak. Megkaptuk a moszkvai metró dokumentációjának több kötetét, tapasztalatcserék keretében adták át a szovjet szakemberek ismereteiket a magyar tervezőknek.

Számos műszaki újdonság, korszerűbb megoldás, költségmegtakarító újítás is fűződik tervezőink nevéhez. Javaslataink alapján alakult ki a felszíni kapcsolatok megvalósult formája, a gyalogaluljáró-rendszer, létrehoztak egy új állomástípust, amely az Astoriánál, a Kossuth Lajos téren és a Batthyány téren épült meg. Új

építési munkamódszereket dolgoztak ki; többek között a tixotrópos akna- és lejtaknasüllyesztést, a pajzs-kamraépítést folyós homoktalajban, a bentonitos injektálást, a duzzadócementes hézagtömítést, acéllemez-szigetelést stb. Továbbfejlesztették a bányászati fejtési módszereket. Új anyagok és eljárások alkalmazását javasolták, rendszeresítették a vasbeton falazóelemet az öntöttvas tübbing helyett. Tevékenyen közreműködtek az új módszerek kísérleteiben és méréseiben. Mindezekkel együttesen szolgálták a funkció jobb kielégítését, az építés meggyorsítását és az élő- és holtmunka takarékos felhasználását.

A budapesti metró – sajátosan magyar alkotás. Tervezésében nemcsak azok a törekvések érvényesültek, amelyek a költségek csökkentésére, a mielőbbi befejezésre és a korszerűségekre irányultak, hanem azok is, amelyek célja a budapesti utazóközönség számára kellemes, vonzó, kényelmes, gyors utazási lehetőséget biztosítani. A tervezők jól oldották meg az utasok gyalogos közlekedését az állomásokon belül és azok megközelítését is. Az utasforgalmi terek kialakítása esztétikai élményt is nyújt. A tervezők elgondolásai megértésre találtak a kivitelezőknél, akik különös gonddal, jó minőségben készítettek el a szerkezeteket, burkolatokat, belső berendezéseket és a beruházó METRÓ Budapesti Földalatti Vasút Vállalatnál, amely a korszerű létesítményhez méltó színvonalú megvalósításon munkálkodott.

Az első vonalszakasz működésének közel két éve alatt bebizonyosodott: törekvéseink nem voltak hiábavalók. Az első napokban – és ettől kezdve hetekig – a budapestiek nagy tömege próbálta ki, vette birtokba az új közlekedési eszközt, s a közönség hamar megszerette. Szakembereink felmérései bizonyítják: olyan utazásokat is vonz a metró, amelyek más eszközzel is lebonyolíthatók volnának, ám az utasok a földalatti vasutat részesítik előnyben.

A kelet-nyugati vonal a tervezett budapesti metróhálózatnak csak egy része. A tervezőmérnökök rajzasztalán már az észak-déli vonal tervei fekszenek, jó néhányat ezekből már a kivitelezők forgatnak – a metró épül tovább.

Kiadványunknak az a célja, hogy az első vonal tervezésének ismertetése mellett rámutasson a további feladatokra is.

A tervezők munkájának ismertetésével arra törekedtünk, hogy kielégítsük a műszaki közvélemény részéről megnyilvánuló nagy érdeklődést, bemutassuk magát a mérnöki alkotást és ezzel együttesen a budapesti tömegközlekedés fejlesztését szolgáljuk.

Úgy érzem, kiadványunk bevezetésére szánt gondolatok között van a legmértőbb helye annak, hogy elismerésemet és köszönetemet fejezzem ki a metró tervezésében részt vevő valamennyi munkatársamnak.

Magyar Ábrus
az Út-, Vasútervező Vállalat
igazgatója